

CAHIER 6
september 2018

Vrijwilligerswerk in Brussel

Vrijwilligerswerk in Brussel

CAHIER 6
september 2018

Barbara Fruyt
Sarah Eelen
Stefaan Vermeulen

- 4 Korte geschiedenis
- 6 Wat maakt je organisatie aantrekkelijk voor vrijwilligers?
- 12 Zet je deuren open
- 14 De Talentenscan
- 16 De Vrijwilligersmarkt Superdivers
- 18 Stel je kandidaat als gastorganisatie
- 23 Herkennen en erkennen van competenties
- 26 Hoe ga je om met grenzen?
- 28 15 tips voor wie succesvol aan de slag wil met vrijwilligers
- 31 Evoluties in het vrijwilligerswerk
- 34 5 weetjes over de vrijwilligerswetgeving
- 35 Wij helpen je graag verder
- 36 Interessante publicaties en links

13-21-22 Waarom doet iemand vrijwilligerswerk?

Barbara Fruyt, Sarah Eelen
Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel
Kenniscentrum WWZ

Brussel telt meer dan tweeduizend Nederlandstalige organisaties voor onderwijs, vorming, welzijn, gezondheid, cultuur, jeugd, milieu, kunst, sport, enzovoort. In bijna al die organisaties draaien vrijwilligers mee. De inzet van al die vrijwilligers is van onschatbare waarde voor de samenleving. Sinds het jaar 2000 ondersteunt het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel vrijwilligers die een passend engagement zoeken en organisaties die met vrijwilligers werken.

Met vrijwilligers werken is een vak apart.

Voor organisaties is het niet altijd eenvoudig om de juiste vrijwilliger voor de geschikte taak te zoeken. Hoe vind je ze? Hoe motiveer je hen? Hoe zorg je ervoor dat ze blijven? Het Steunpunt krijgt steeds vaker de vraag naar *tips & tricks* om vrijwilligers te werven en hen zo goed mogelijk te integreren in de organisatie.

Dit cahier wil een steun in de rug bieden aan alle organisaties die met vrijwilligers werken. Elke organisatie is anders en heeft andere vragen, en elk antwoord is verschillend. Meer dan 25 organisaties en geëngageerde vrijwilligers delen hun ervaringen, tonen hun boeiende praktijk, en bieden praktische tips, stimulerende suggesties en interessante reflecties.

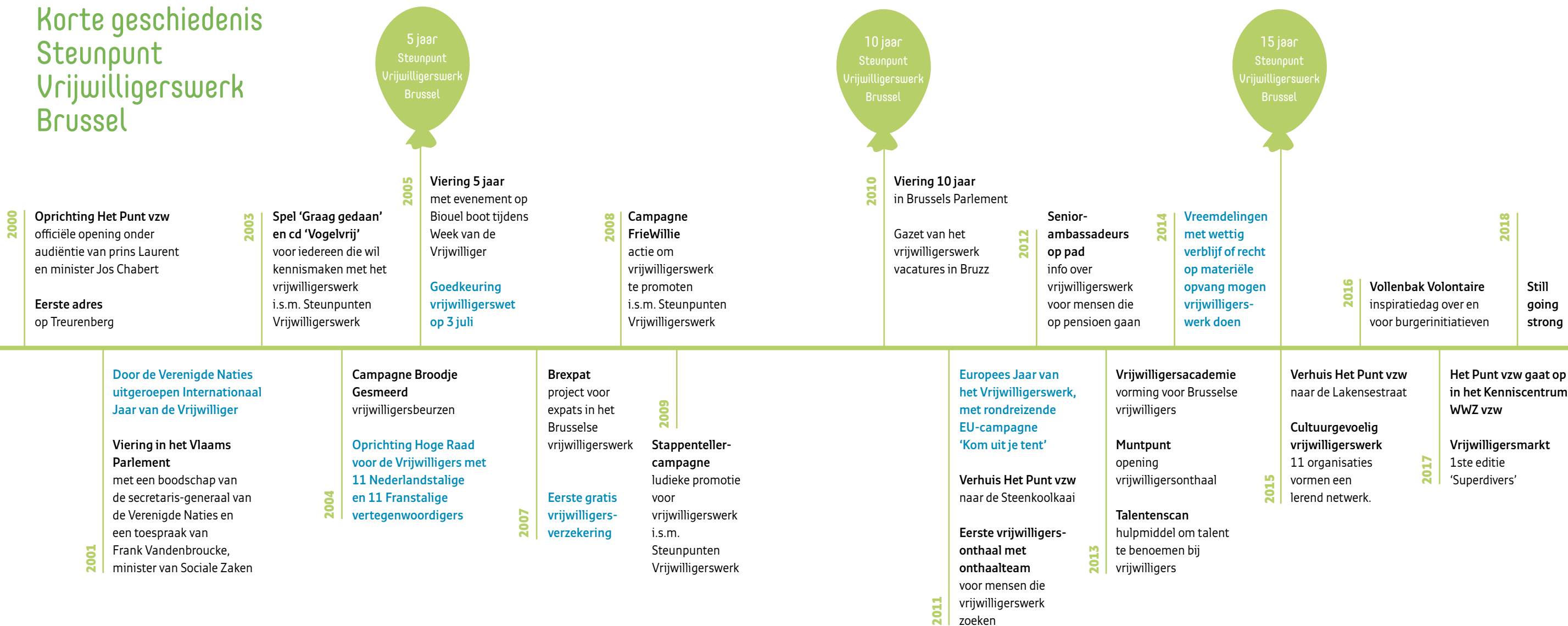
Nadenken over het vrijwilligersbeleid in je organisatie doe je niet alleen.

Betrek er mensen bij uit alle geledingen: verantwoordelijken, bestuursleden, klanten of gebruikers, beroepskrachten en zoveel mogelijk vrijwilligers. Hou het thema warm in de organisatie – zo vermijd je dat goede intenties in de koelkast verdwijnen. Leer uit ervaring. Kijk over het muurtje. Probeer nieuwe dingen. En leer al doende, al is het met vallen en opstaan.

Vrijwilligerswerk is een uitgelezen manier om mensen kansen te bieden.

Kansen om te groeien, om een taal te oefenen, om ervaring op te doen, om mensen te leren kennen, om zich in te zetten, om zich ergens thuis te voelen. Organisaties die kansen bieden, krijgen een extra uitstraling en aantrekkingskracht. Tevreden vrijwilligers zijn de beste ambassadeurs. Hopelijk bieden de volgende pagina's voldoende inspiratie om je vrijwilligerswerking nog beter uit te bouwen. En hier alvast de eerste tip: begin eraan en ga ervoor, liever vandaag dan morgen!

Korte geschiedenis Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel

Wat maakt je organisatie aantrekkelijk voor vrijwilligers?

Een organisatie die vrijwilligers zoekt, maakt spontaan gebruik van de gekende kanalen: je spreekt mensen aan, je vraagt je vrijwilligers of ze iemand kennen, je plaatst een vacature. Maar eigenlijk is dat pas de laatste stap. Je moet eerst nadenken over welke taken je in de aanbieding hebt, hoe je doelgroepen kan aanspreken die je niet zomaar bereikt, welke ondersteuning je kan bieden aan mensen die zich engageren. Heb je al overwogen om kwetsbare doelgroepen aan te spreken? Spelen leeftijd, geslacht, taal, scholing of ervaring een rol? Zie je diversiteit als een drempel of als een kans? Enkele voorbeelden uit de praktijk tonen een heel gevarieerd plaatje en bieden je misschien nieuwe inspiratie.

Onze werking is gegroeid uit de talenten van onze vrijwilligers

Our House Project

Rami Midani: "Wij willen de integratie van vluchtelingen bevorderen door culinaire en culturele activiteiten. Het hart van ons burgerinitiatief is de keuken, want wij geloven dat lekker eten mensen samenbrengt. Omdat onze vrijwilligers goed konden koken, zijn wij gestart met een restaurant en verzorgen we catering op evenementen. De positieve reacties over onze hummus, baba ganoush en kibbeh motiveren ons team om ervoor te blijven gaan. We hebben inmiddels ook een kapperszaak en een beautysalon.

Integratie is tweerichtingsverkeer. Vluchtelingen, asielzoekers en migranten zijn klaar om hier nieuwe vrienden te maken, onze taal te leren en ons te laten delen in het beste van hun cultuur. Wij willen hen vooral helpen hier een nieuw leven op te bouwen. We bieden opleidingen horeca, haartooi en kapper, vertaling en administratie, en bieden ook ondersteuning op vlak van taal, huisvesting en betrokkenheid van de gemeenschap. Door onze vrijwilligers kansen te bieden, werken wij mee aan een inclusieve en solidaire samenleving."

Onze vrijwilligers kunnen kiezen uit veel verschillende, kleine taken

Kunstenfestival SuperVliegSupermouche

Marie Annaert: "Wij organiseren elk jaar het kinderkunstenfestival SuperVliegSuperMouche in het Park van Vorst. Dit festival wil de dromen van kinderen waarmaken en hun zin voor creativiteit aanwakkeren met theater, dans, muziek en artistieke installaties in het gras en in de bomen. De organisatie is in handen van kunstencentrum Wiels, in nauwe samenwerking met de gemeenten Vorst en Sint-Gilles en met steun van een groot aantal organisaties en verenigingen. In 2018 waren er 25.000 bezoekers.

Om alles in goede banen te leiden, doen we een beroep op een 250-tal vrijwilligers. Die rekruteren we bij organisaties zoals Entraide et Culture, We Exist, CVO Lethas, het Huis van het Nederlands, het Agent-schap Integratie en Inburgering-Bon Brussel, enzovoort. Veel van deze mensen spreken geen Nederlands en zijn niet gewend om het soort taken uit te voeren dat wij hen vragen.

Tijdens de voorbereiding zijn er vrijwilligers die administratieve taken uitvoeren, flyers verdelen of affiches ophangen. Tijdens het festival zorgen zij voor het onthaal en de infostand, ze helpen de artiesten, stewards houden een oogje in het zeil, er zijn vrijwilligers om materiaal rond te dragen en te helpen bij de opbouw, de afbraak, de catering en de bar, enzovoort.

Onze vrijwilligers engageren zich voor een korte periode en voeren taken uit die zij zelf kunnen kiezen. Hoe gevarieerder de taken die je aanbiedt, hoe meer kans dat iedereen iets vindt dat hem aanspreekt. Dat maakt het voor velen aantrekkelijk. Korte opdrachten zijn een goede opstap om nieuwe vrijwilligers te laten kennismaken met je organisatie. Als ze enthousiast zijn, engageren ze zich nadien vaak voor langere periodes. Overigens maken vele handen het werk licht. Daarom zoeken wij altijd een grote groep vrijwilligers, en hoe diverser die is, hoe beter."

We zoeken altijd naar de juiste persoon op de juiste plaats

De Lork vzw

Hilke Peremans: “Wij begeleiden al meer dan 30 jaar mensen met een beperking in hun dagelijks leven, met aandacht voor wonen, werken en vrije tijd. We streven ernaar dat mensen hun leven als goed en zinvol ervaren. Vanuit hun dromen en talenten creëren we samen met hen een warme thuis en een boeiende werkplek, een mensenleven lang.

Wij schakelen veel vrijwilligers in om mensen met een beperking te begeleiden. Zij bouwen een persoonlijke

band op met onze cliënten en zorgen voor vervoer, gaan regelmatig op bezoek of samen op stap, helpen in een woning, gaan mee op uitstap of op vakantie, coachen hen op het werk, enzovoort. Andere vrijwilligers helpen ons bij de organisatie van allerlei activiteiten en nemen ons zo dagelijkse taken uit handen. Ook onze cliënten stimuleren we om vrijwilligerswerk te doen. Ze doen uiteenlopende taken zoals koffie zetten en tafels dekken bij een openbaar bestuur, meewandelen met de

kindjes van een crèche, in een schooltje maaltijdlijsten ophalen en 's middags helpen bij de maaltijden, enzovoort.

Vooraleer een nieuwe vrijwilliger aan de slag gaat, maken we uitgebreid kennis. Welk soort taken doet iemand graag? Hoeveel tijd hebben ze? Zijn het praters of doeners? We zoeken altijd naar de juiste man/vrouw op de juiste plaats. Soms proberen we verschillende dingen uit, om te zien wat hen het beste ligt. Zo voelen mensen zich comfortabel bij de keuze die ze maken. Het moet ook klikken tussen de vrijwilliger en de persoon met een beperking. We maken onze vacatures altijd heel concreet, zoals ‘een vrijwilliger die graag samen met Marc met de hond gaat wandelen’ of ‘een vrijwilliger die 1 keer per week wil gaan zwemmen met Mariette’. De afspraken die we maken moeten altijd haalbaar zijn voor beide partijen. We zetten onze vrijwilligers graag in de bloemetjes en vinden de hulp die ze ons bieden enorm waardevol.”

Het zit hem in de kleine dingen

Kind en Preventie

Nicoleta Vandeputte: “Kind en Preventie organiseert consultatiebureaus, inloopteams en prenatale steunpunten voor jonge ouders en hun kinderen. De inzet van vrijwilligers is daarbij een absolute meerwaarde. Wij bieden onze vrijwilligers begeleiding op maat en maken bewust tijd vrij om af en toe een praatje te doen, om eens te bellen, om te luisteren wat iemand nodig heeft. Daardoor voelen onze vrijwilligers zich ook verbonden met de organisatie. Overigens maken we

altijd duidelijke afspraken, maar we zijn ook flexibel als de situatie dat vereist. Als iemand niet geschikt is om bij ons vrijwilligerswerk te doen, zoeken we mee naar een andere organisatie.

In 2009 zijn wij gestart met het project ‘Krachtig Gekleurd’ om onze vrijwilligerswerking meer te spiegelen aan het beeld van de maatschappij en de ouders die zich op consultatie aanbieden. Dat heeft een grondige mentaliteitswijziging

gevraagd in heel de organisatie. Sindsdien is diversiteit een vaste waarde in onze Brusselse werking. In alles wat we doen, kijken wij in de eerste plaats naar de persoon, niet naar zijn cultuur of achtergrond. Wij werken nu veel samen met het Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO), Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel en het Brussels onthaalbureau voor inburgering-Bon Brussel. Dat is heel waardevol voor ons.

Onze vrijwilligers staan in voor het onthaal van de ouders en hun jonge kinderen, ze wegen en meten de kindjes, helpen de ouders om hun weg te vinden in het consultatiebureau, hebben een luisterend oor, enzovoort. We hebben meertalige vrijwilligers die verhaaltjes voorlezen en we zijn op zoek naar de ‘tovenaar voor groot en klein’ die activiteiten organiseert. Veel initiatieven die wij nemen, komen van de vrijwilligers zelf. We vragen naar de hobby's, interesses of beroepservaring van onze vrijwilligers en laten hen meedenken over hoe ze kunnen bijdragen. Als iemand met een idee komt, proberen we dat samen om te zetten in de praktijk.”

‘Wij maken duidelijke afspraken, maar zijn ook flexibel.’

Bij ons is geen ervaring vereist, wij leiden onze vrijwilligers zelf op

Brussel Onthaal vzw - Sociaal Vertaalbureau

Marianne Scheppers: "In Brussel wonen veel anderstaligen die weinig of geen Nederlands of Frans kennen. Als zij een gesprek willen in een asielcentrum, met een psycholoog, op school of bij andere non-profit-organisaties, springen wij bij om te tolken. We doen dat in bijna 100 talen. Mondeling doen wij dat ter plaatse of via de telefoon, en we vertalen ook teksten. Wij tolken altijd in een sociale context en werken daarvoor samen met organisaties in de

welzijns- en gezondheidssector, geestelijke gezondheid, onderwijs, tewerkstelling en sociale huisvesting, opvang, onthaal en begeleiding van asielzoekers, openbare diensten, enzovoort.

Veel van onze vertalers en tolken zijn zelfstandigen. Wij werken ook samen met een grote groep van een 800-tal vrijwilligers. Vaak zijn dat vluchtelingen en asielzoekers die zich, in afwachting van hun verblijfs-

vergunning, inzetten voor hun lotgenoten. Sociaal tolken is voor hen een springplank naar maatschappelijke participatie en velen maken er op langere termijn hun beroep van. We ondersteunen hen om zich te scholen tot gecertificeerd vertaler-tolk.

Onze nieuwe kandidaat-tolken krijgen eerst een vorming in deontologie en wij testen hun kennis van het Nederlands of het Frans. Dit vullen we aan met praktijkoefeningen. Al onze vrijwilligers krijgen de kans om te groeien in hun engagement en om betere vertalers en tolken te worden. Wij evalueren elke opdracht die zij uitvoeren en vragen ook feedback aan onze gebruikers. Als het goed is zeggen we het, als het beter kan sturen we bij. We organiseren ook vormingen en intervisies over hun noden als vrijwilliger en hun activiteit als tolk. Onze vrijwilligers leren veel van elkaar. Een vrijwilliger die dokter is geeft vorming over medische terminologie, of een docent in opleiding werkt een taaltest uit. Hoe meer vrijwilligers wij hebben, hoe meer we investeren in de omkadering."

Onze vrijwilligers steunen elkaar en werken steeds in tandem

Vrienden van het Huizeke

Steven De Walsche: "Wij zijn een open huis in het hart van de Marollen voor mensen die in armoede leven. Elke werkdag zijn buurtbewoners, daklozen en thuislozen welkom om een koffie te komen drinken en een praatje te slaan. Wij zijn een vereniging waar armen het woord nemen, en proberen zo een bijdrage te leveren aan de strijd tegen armoede. Wij betrekken hen bij de samenleving, stimuleren hun zelfredzaamheid en streven samen naar meer kansen in de maatschappij.

Zowel ons publiek als onze vrijwilligers zijn zeer divers. Tijdens onze onthaalnamiddagen staan onze vrijwilligers in voor het openen van de voordeur, ze bieden bezoekers een koffie aan en bedienen de bar. Er zijn ook altijd twee vrijwilligers die bezoekers te woord staan en een luisterend oor bieden. De impact daarvan is groot. Deze vrijwilligers worden vaak plaatsvervangende familie of vrienden voor onze bezoekers.

Enkele bezoekers kampen met psychische problemen of weten wat leven in armoede inhoudt. Ook zij krijgen de kans om vrijwilliger te worden, met ondersteuning van een beroepskracht en van hun mede-vrijwilligers. Onze vrijwilligers werken steeds in tandem, daar voelen mensen zich door gesteund."

'Onze vrijwilligers krijgen de kans om te groeien in hun engagement.'

Marleen en Andrew bieden voorbijgangers koffie aan op het Vossenplein. Ideaal om een praatje te slaan en kennis te maken met de Vrienden van het Huizeke.

Zet je deuren open

Veel organisaties werken met vrijwilligers, maar vinden niet altijd de geschikte kandidaat. Deze tips zetten je alvast op weg. Het helpt om je blik wat te verruimen.

- **Ga zelf naar mensen toe.**
Verwacht niet dat ze naar jou toekomen.
- **Zoek nieuwe vrijwilligers via andere organisaties.**
Zij kunnen je helpen om mensen te bereiken die je anders niet zou leren kennen.
- **Ga aan de slag met een divers vrijwilligersteam.**
Kiezen voor diversiteit verbreedt je wervingspotentieel en geeft zuurstof aan je organisatie.
- **Zoek de juiste match.**
Ga na wat de vrijwilliger zoekt, en koppel dat aan wat je organisatie nodig heeft.
- **Voorzie een passend onthaal.**
Laat zien dat je deuren open staan voor nieuwe vrijwilligers, in alle soorten en maten.
- **Pas je aan hun noden aan.**
Bied een takenpakket op maat, en zorg voor voldoende begeleiding.
- **Spreek mensen aan op wat ze kunnen.**
Vertrek van hun mogelijkheden en laat hun talenten tot bloei komen.
- **Bied kansen om te groeien.**
Laat vrijwilligers Nederlands oefenen, ervaring opdoen, mensen leren kennen, zich engageren, zich thuis voelen, bijleren, zich gezien en gewaardeerd voelen.

‘De motivatie van iedere vrijwilliger is verschillend, maar ze hebben allen één ding gemeen: ze ervaren het als een verrijking voor zichzelf.’

Waarom doet iemand vrijwilligerswerk?

Ik maak deel uit van iets groter dan mezelf

Nuno
vrijwilliger bij collectief 1000Bxl en Transition

‘Wanneer we onze krachten bundelen, kan dat veel moois opleveren voor onze dagelijkse levenskwaliteit.’ Dat is sinds 2013 de filosofie achter 1000Bxl en Transition, de Brusselse organisatie met een voorliefde voor concrete, lokale en creatieve initiatieven zoals het Repair Café en stadstuinen. Zij vertrekken altijd vanuit een positieve visie op de toekomst en vanuit concrete burgerprojecten waar iedereen beter van wordt.

Enkele jaren geleden sloot Nuno zich bij hen aan. “Onze activiteiten zijn altijd erg lokaal, je voelt echt dat je deel uitmaakt van het leven in de stad. Het voelt alsof ik hier nu wortels heb, meer zelfs dan in de Portugese stad waar ik opgroeide. Je hebt een impact op de samenleving en je maakt deel uit van iets dat groter is dan jezelf. Ik heb heel wat persoonlijke vaardigheden kunnen uittesten en bijschaven, bijvoorbeeld communicatie. Ik heb hier al veel bijgeleerd.”

Ik ben er vanzelf ingerold

Wouter
vrijwilliger bij Jeugdhuis Tongeluk

Wouter is voorzitter van een jeugdhuis in Ganshoren. Iedereen die er iets wil organiseren of wil samenwerken, komt bij hem aankloppen. Als er een nieuw idee is of er loopt iets fout is het al gauw ‘contacteer Wouter maar’.

“Als mensen hun motivatie verliezen om taken op zich te nemen of niet komen opdagen bij de activiteiten, word je soms radeloos. Maar je kan nooit iets forceren. Een idee van iemand moet spontaan komen. Als mensen hun eigen stem kunnen laten gelden, gaan ze ook meehelpen. Ik heb dingen kunnen veranderen, vooral bij het bestuur. Voormalige bestuursleden die er al lang zaten, zaten vast binnen een bepaald kader. Daardoor kregen we te weinig dingen gedaan. We zijn losser gaan werken met nieuwe regels. Sindsdien is het bestuur gegroeid, wat tot nieuwe motivatie leidde bij vele jongeren in de buurt.”

De Talentescan

De Talentescan is een methodiek om nieuwe vrijwilligers aan te trekken, bijvoorbeeld op de markt, tijdens een beurs of als hulpmiddel op je website. Je kan de scan ook gebruiken om je huidige vrijwilligers op een originele manier te evalueren. Zo kan je nagaan of iemand nog tevreden is met de taken die hij uitvoert, welke kwaliteiten hij nog in huis heeft en eventueel kan je suggesties geven voor nieuwe taken.

“Met de Talentescan kunnen mensen benoemen wat ze graag doen. Dat zullen ze minder spontaan doen in een groep of in een individueel gesprek. Elkaar beter leren kennen, levert soms verrassingen op.”

Nicoleta Vandeputte
Kind en Preventie

“Het was leuk om te doen. Je kreeg een beter inzicht en waardering voor collega's en andere vrijwilligers. Sommigen waren verrast door hun eigen talenten. Naar elkaars talenten kijken, bracht mensen dichterbij elkaar. Het benadrukte de positieve eigenschappen. Het gaf ons een overzicht van wie wat kan doen. We gebruiken het ook voor nieuwe vrijwilligers.”

Maria Godschalk
Lokaal Dienstencentrum
Zoniënzorg

De Talentescan verloopt in drie stappen

Deze methodiek toont welke talenten iemand heeft en hoe die passen bij de taken waarvoor jij vrijwilligers zoekt. Zo kan iemand gerichte keuzes maken.

“Tijdens het intakegesprek moet je kijken naar wat mensen energie geeft, naar wat ze echt graag doen. Door te focussen op de talenten kom je te weten waarin iemand goed is.”

Erika Rau
Citizenne

“We stellen onze werking van Het BuurtPensioen regelmatig voor op marktjes en evenementen. Tegelijkertijd zoeken we dan ook nieuwe vrijwilligers. De Talentescan is hiervoor een echte publiekstrekker. Je valt op, mensen zijn nieuwsgierig en komen eens kijken wat je te bieden hebt.”

Charlotte Hanssens
Het BuurtPensioen

Er zijn 30 bordjes met uitspraken. Laat de kandidaat-vrijwilliger zes bordjes omdraaien met uitspraken die bij hem passen

Elk bordje heeft een kleur. De meest omgedraaide kleuren bepalen iemand zijn talent.

Welk vrijwilligerswerk hoort bij dit talent? Kandidaat-vrijwilligers kunnen aangeven wat ze graag doen.

	1 Uitspraken	2 Talenten	3 Taken
	<ul style="list-style-type: none"> - Als iemand een brief schrijft, help ik graag. - Mijn mening is belangrijk. - Ik ben emotioneel. - Ik verras graag mensen. - Ik ben creatief. - Ik vind cultuur belangrijk. - Ik denk veel na. - Ik schrijf goed. - Ik toon mensen graag mijn stad. - Ik werk graag met mijn handen. - Mensen voelen zich goed bij mij. - Ik vind computers interessant. - Ik kan goed organiseren. - Ik werk graag aan een project. - Als ik iets begin, werk ik het af. - Ik vind onderzoek interessant. - Ik zit niet graag stil. - Ik doe graag mijn eigen ding. - Elke mening kan interessant zijn. - Ik discussieer graag. - Ik groet mensen die ik niet ken. - Ik zie veel figuren in een spel van lijnen. - Ik werk met mijn gevoel. - Ik plan graag mijn vakantie. - Ik ben altijd druk bezig. - Ik ben zorgvuldig met informatie. - Ik ben nieuwsgierig. - Ik kan mensen enthousiast maken. - Ik kan goed rekenen. - Ik kan goed luisteren. 	<p>Artistiek</p> <p>Denkend</p> <p>Nauwkeurig</p> <p>Ondernemend</p> <p>Praktisch</p> <p>Sociaal</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - schminken - zoektocht bedenken - folders maken - muziekbandje begeleiden - televisieprogramma maken - schrijven voor het magazine - kostuums maken - ... - documentatie opzoeken - lesmateriaal maken - helpen met huiswerk - onderzoek doen - mensen rondleiden in een museum - werken aan vrijwilligersbeleid - bestuurslid zijn - deelnemen aan adviescommissie - ... - boekhouding doen - materiaal ophalen en bezorgen - tickets verkopen - boeken ordenen - documentatie verzamelen - ... - promotie maken - event organiseren - voetbalteam coachen - vrijwilligers begeleiden - mensen rondleiden in een museum - ... - dieren verzorgen - decors bouwen - reparaties doen - tuin onderhouden - kookcursus geven - ... - voorlezen - mensen onthalen - mensen bezoeken - de bar open houden - mensen helpen via de telefoon - ...

bron: Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn / herwerkt in klare taal door het Huis van het Nederlands

De Vrijwilligersmarkt Superdivers

Brusselaars met een migratieachtergrond geraken niet zo gemakkelijk aan de slag als vrijwilliger. Nochtans willen veel nieuwkomers, vluchtelingen of anderstaligen zich engageren. Maar omdat ze weinig organisaties kennen die met vrijwilligers werken, verloopt hun zoektocht niet zo gemakkelijk. Daarom brengt de Vrijwilligersmarkt Superdivers vraag en aanbod samen. Kandidaat-vrijwilligers kunnen er op zoek gaan naar een nuttige bezigheid, een sociaal netwerk, een oefenkans Nederlands, een plek waar ze kunnen doen wat ze graag doen, collega's waar ze zich welkom voelen. Voor organisaties is het een uitgelezen kans om nieuwe vrijwilligers aan te trekken.

De eerste Vrijwilligersmarkt Superdivers (maart 2017) was een schot in de roos: 18 organisaties die vrijwilligers zochten, 400 geïnteresseerde kandidaten en een 70-tal afspraken om als vrijwilliger te beginnen. De tweede Vrijwilligersmarkt Superdivers (maart 2018) ging verder op hetzelfde elan. Aan dat succes ging telkens maanden voorbereiding vooraf.

De ideale plek om vraag en aanbod bij elkaar te brengen, is een markt.

Op een markt kunnen aanbieders en bezoekers elkaar leren kennen, zien wat ze elkaar te bieden hebben en hun keuze maken. De markt Superdivers richt zich tot anderstaligen, nieuwkomers en vluchtelingen.

Doorverwijzers wijzen de weg.

Het Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO Lethas), Vluchtelingenwerk Vlaanderen, het Agentschap Integratie en Inburgering-Bon Brussel, Maks vzw en het Centrum voor Basiseducatie Brusselaar wijzen geïnteresseerde kandidaten graag de weg. Begeleiders geven een eerste introductie en gaan mee naar de markt. Zonder deze doorverwijzers zouden veel nieuwe kandidaten de weg nooit vinden.

Welke organisaties staan open voor kansengroepen?

Wie biedt anderstaligen de kans om hun Nederlands te oefenen? Wie investeert in mensen om ervaring op te doen, sociale contacten op te bouwen, om zich thuis te voelen? Aanbieders komen pas in aanmerking om deel te nemen aan de markt na een grondig gesprek. Want niet elke organisatie biedt die kansen. Noch zij, noch de vrijwilligers zouden gebaat zijn bij een mismatch.

Alles begint bij de voorbereiding.

Vooraf worden alle aanbieders uitgenodigd op een vorming om samen afspraken te maken en stil te staan bij een goede aanpak. Omdat de doorverwijzers de kandidaat-vrijwilligers goed kennen, kunnen ze veel tips geven. Elke vrijwilligerstaak moet goed omschreven worden, met aandacht voor de talenten van de kandidaat. Even belangrijk is het eerste contact. Hoe maak je kennis? Wat doe je als je elkaar niet verstaat? Hoe maak je duidelijk wat je precies verwacht? Wat heb

je te bieden? Hoe peil je naar de interesse van de kandidaat? Moeten er praktische zaken geregeld worden zoals vervoer of kinderopvang? Hoe maak je een concrete afspraak? En wat nadien? Het moet voor elke aanbieder duidelijk zijn dat hij tijd en energie moet steken in deze nieuwe vrijwilligers om er een succesverhaal van te maken.

De markt is een succes als ...

- organisaties zich vragen stellen zoals 'bieden wij ruimte aan kwetsbare groepen' of 'hoe gaan wij om met diversiteit?'
- kwetsbare groepen de kans krijgen op zinvol en leerrijk vrijwilligerswerk.
- nieuwe vrijwilligers zich engageren voor een concrete taak bij een organisatie die ze voordien niet kenden.
- zowel de organisaties als de vrijwilliger tevreden zijn en nog lang samenwerken.

“Ik kan alleen maar supercontent zijn, niet alleen over het aantal nieuwe vrijwilligers maar vooral over hun kwaliteiten. Er zijn een aantal supergoeie bij, mensen waar je echt kan op rekenen en waar de cliënten erg lovend over zijn. Voor onze dienst was het een heel geslaagde vrijwilligersmarkt!”

*Koen Michiels
Thuishulp Brabant*

“Onze senioren vonden het zeer interessant en twee senioren vonden vrijwilligerswerk bij de mutualiteit. Dat is zeker een meerwaarde.”

*Ernestine Mula Kakibz
Ardaps*

Wil je organisatie deelnemen aan de volgende Vrijwilligersmarkt?

Neem contact op met het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel

“Zeer goed georganiseerd, aardige mensen. Stroom van vrijwilligers was goed gemanaged, vrijwilligers waren geïnteresseerd en gemotiveerd.”

*Elvis Mbi Ayuk
Youth Project Africa*

“Wij zijn heel tevreden over de organisatie van deze markt en de ondersteuning die was voorzien. We zijn er een volgende keer graag weer bij!”

*Sandrijn Van Waeg
Rode Kruis Brussel-Hoofdstad*

Stel je kandidaat als gastorganisatie

Nieuwe vrijwilligers zoeken voor je organisatie hoeft niet altijd moeilijk te zijn. Er zijn immers ook organisaties die vrijwilligers in de aanbieding hebben, en die op zoek zijn naar partners waar die welkom zijn. Je kan altijd bij hen terecht om kennis te maken.

Oefenkans NL

Het Huis van het Nederlands is permanent op zoek naar organisaties die anderstalige Brusselaars willen helpen om hun Nederlands te oefenen. Zij helpen je geschikte vrijwilligers te vinden en geven advies over het taalniveau dat nodig is voor de taken die jij in de aanbieding hebt. Enkele voorbeelden zijn schaken met senioren, theaterworkshops met kinderen, helpen op een festival, assisteren tijdens een sportles en veel meer. Het Huis van het Nederlands helpt je een duidelijke vacature te schrijven en biedt hulp bij de aanwerving en tijdens het vrijwilligerswerk.

www.huisnederlandsbrussel.be/oefenkansen

Kevin Friant: "Bij de VGC-sportdienst schakelen we vooral vrijwilligers in voor onze evenementen en om sportlesgevers bij te staan in het project Oefenkans NL. Tijdens de oefenkans koppelen we anderstalige vrijwilligers altijd aan een Nederlandstalige 'buddy'. Samen met Het Huis van het Nederlands maakten we twee boekjes: een oefenboekje met opdrachten voor de vrijwilliger, en een boekje met tips voor de buddy om de vrijwilliger een actieve rol te laten opnemen. Al onze vrijwilligers krijgen vorming. Het Huis van het Nederlands geeft de vorming 'spreken' en wij staan stil bij 'de leefwereld van het kind'. Onze zaalwachter en onze verantwoordelijke van de activiteit krijgen een vorming om de Oefenkans NL zo goed mogelijk te begeleiden en eruit te halen wat erin zit."

Buitenlandse vrijwilligers

Veel jongeren trekken als vrijwilliger naar het buitenland. Het is een ideale manier om een andere cultuur te ontdekken, nieuwe mensen te ontmoeten, een taal te leren, vrijwilligerswerk te doen, te studeren of stage te lopen. Het European Solidarity Corps biedt jongeren tussen 18 en 30 jaar de kans om als vrijwilliger aan de slag te gaan bij lokale non-profitorganisaties. Zij zoeken ook organisaties in België die één of meer buitenlandse vrijwilligers willen verwelkomen. Bij Jint vzw kan je terecht voor alle info en zij zetten je op weg.

www.jint.be

Bedrijven

Steeds meer bedrijven zien vrijwilligerswerk als een boeiende teambuildingsactiviteit voor hun personeel. Het komt de samenwerking in hun teams ten goede en tegelijkertijd doen ze iets nuttigs voor de samenleving. Dit kan enkel indien zij met organisaties samenwerken die deze vrijwilligers verwelkomen.

Deze vier organisaties zoeken regelmatig vrijwilligersprojecten voor bedrijven.

- Human Business verbindt toegewijde bedrijfsvrijwilligers met gemotiveerde en betrouwbare non-profit organisaties. www.hu-bu.be/vrijwilligerswerk
- Serve the City stuurt bedrijfsteams een halve of een hele dag op pad om kwetsbare Brusselaars te helpen. www.servethecity.brussels/corporate-volunteering
- Give a Day gaat op zoek naar een match tussen bedrijven en organisaties via gezamenlijke projecten en sociale teambuildings. Ze gaan aan de slag met droomprojecten die de organisaties zelf aanbieden. <https://www.giveaday.be/bedrijven>
- Time4Society organiseert maatschappelijke teambuildings, waarbij personeelsleden zich één werkdag inzetten voor een sociaal, cultureel of ecologisch doel. www.time4society.com

Studenten

Een bron met veel potentieel. Studenten engageren zich als vrijwilliger om verschillende redenen. Om de stad beter te leren kennen, om ervaring op te doen die bij hun studie aansluit of om nieuwe mensen te leren kennen. Je kan hen bereiken via hogescholen en universiteiten.

- Laatstejaarsstudenten sociaal werk en orthopedagogie engageren zich vrijwillig als buddy voor kwetsbare jongeren om gedurende een volledig academiejaar 1 à 2 uren per week samen door te brengen. Odisee werkt samen met organisaties die deze kwetsbare groepen bereiken. Brusselse organisaties die reeds samenwerken met Hogeschool Odisee zijn D'Broej vzw (Jeugdhuis Centrum West), Tonuso vzw (centrum voor jeugdhulp), Aquarelle vzw. www.odisee.be
- Studenten 1ste jaar Sociaal Werk zetten zich 30 uur in voor een Brusselse vzw. Ze leren een organisatie kennen wat eventueel later kan leiden tot een echt vrijwillig engagement. www.odisee.be
- De VUB beschikt over een vacaturedatabank waar je vrijwilligersvacatures kan plaatsen voor studenten. www.vub.ac.be/careercenter/vrijwilligerswerk

“ In hartje Kuregem bouwden we met een groep bankbedienden een pop-up-restaurantje met gezonde en goedkope maaltijden. Daarna hebben we gesport en gespeeld met de kinderen uit de buurt. Superleuk!”

Time4Society

Samenlevingsdienst

Jongeren tussen 18 en 25 jaar kiezen zelf om als vrijwilliger een half jaar lang 28 uur per week mee te draaien in een organisatie voor sport, cultuur, welzijn of natuur. Het Platform voor de Samenlevingsdienst zoekt voortdurend nieuwe gastorganisaties om de waaier van projecten zo breed mogelijk te houden. Voor hen draait alles rond solidariteit, samenwerken en samenleven, diversiteit, zelfbewustzijn, leren uit ervaring, engagement en vrijwilligheid.

www.samenlevingsdienst.be

Personen met een beperking

Begeleidingsorganisaties voor mensen met een beperking doen vaak een beroep op vrijwilligers. Die helpen bij ontspanningsactiviteiten, uitstappen, dagbesteding, klusjes, enzovoort. Ook personen met een beperking zelf krijgen de kans om zich als vrijwilliger te engageren. Ze worden hierin begeleid door de voorziening. Voor hen betekent vrijwilligerswerk een opstap of manier om in de samenleving te functioneren zonder op gebreken of op hun 'anders zijn' te worden gewezen. Wie personen met een beperking wil aantrekken als vrijwilliger, kan altijd te rade gaan bij organisaties die daar ervaring in hebben.

- Contacteer in je buurt voorzieningen die werken met personen met een beperking. Je vindt de adressen op www.desocialekaart.be.
- In Brussel kan je zeker terecht bij voorzieningen zoals Zonnelied vzw - Werkburo, Begeleid Wonen Brussel, De Lork vzw, De Ark vzw, MPC Sint-Franciscus, ADO-Icarus, CAD De Boei.
- In de brochure 'Hoe herken ik een handicap?' vind je tips om beperkingen te herkennen en er mee om te gaan. Lees de brochure op www.kenniscentrumwwz.be/hoe-herken-ik-een-handicap.
- Wil je meer weten over vrijwilligerswerk voor of met personen met een beperking? Contacteer het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel.

Waarom doet iemand vrijwilligerswerk?

Ik wil voortdurend nieuwe dingen ontdekken en uitproberen

Danielle, vrijwilliger bij Vaartkapoen

Danielle zoekt haar bezigheden niet alleen in haar eigen huis of in haar tuin. Ze leert andere vrouwen fietsen en haalt daar heel veel voldoening uit.

"Ik ga liever helemaal op in mijn vrijwilligerswerk dan thuis langzaam zot te worden. Ik wil mensen blijven zien en wil niet vastroesten in mijn woonplaats Dilbeek. Daar is best van alles te doen, maar zeker op multicultureel vlak heeft Brussel veel meer te bieden. Ik wil voortdurend nieuwe dingen ontdekken en uitproberen. Daar is onze hoofdstad de juiste plek voor.

Ik leer beginners fietsen bij De Vaartkapoen in Molenbeek. Dat is helemaal mijn ding. Daar les geven is één groot plezier. De lessen gebeuren niet in de wijk zelf, maar op een locatie waar die vrouwen minder opvallen. Het park van Brussel, bijvoorbeeld. Ik heb vorig seizoen zeker vijf of zes vrouwen leren fietsen. Die dames zijn nu perfect in staat om zich met de fiets door de stad te verplaatsen."

Als je kan helpen, dan help je toch gewoon?

Frans en Nika, vrijwilligers in tal van Brusselse verenigingen

Al heel veel jaren hebben Frans en Nika dezelfde interesses. Ze zitten als bestuurder in het oudercomité, het Davidsfonds, de volksdans, de turnclub, de zwemclub en organiseren bij het Brussels Ouderenplatform mee wandelvakanties in binnen- en buitenland.

"Je moet dat allemaal niet belangrijker maken dan het is, hoor. Wij vinden het gewoon leuk om dit te doen. En als we het niet meer leuk vinden, stoppen we meteen. Tegenwoordig helpen mensen elkaar niet meer spontaan. Het is niet meer vanzelfsprekend om samen iets voor elkaar te krijgen en van nut te zijn voor je omgeving. Maar het is juist leuk om dit te doen. Je krijgt oprechte waardering. Je voelt je nuttig en bent betrokken bij de samenleving. En zolang we het kunnen, doen we samen gewoon verder."

Ik vind het geweldig dat kinderen hier zoveel leren

Hannes, vrijwilliger bij ToekomstAtelierDelAvenir (TADA)

Ik help op vier verschillende plaatsen

Benny, vrijwilliger bij De Lork, Kaaitheater en Muntpunt

Inclusie daagt iedereen uit om samen te leven. Benny heeft een verstandelijke beperking en wordt bij zijn vrijwilligerswerk begeleid door Mary-Sue van De Lork. Zo kan hij ook zijn steentje bijdragen aan de maatschappij.

“Vijf jaar geleden vond ik mijn plaatsje bij De Lork. Ik mag hier werken en spelen en ik heb hier heel veel vrienden. Ik help op vier verschillende plaatsen. Maandag en vrijdag werk ik in het atelier van De Lork, dinsdag dien ik op in het Kaaitheater en donderdag help ik bij Muntpunt. Gelukkig ben ik op woensdag thuis, want het is wel zwaar (lacht).”

Mary-Sue haalt professionele voldoening én plezier uit de begeleiding. “Het is fijn dat de samenwerking met andere organisaties een meerwaarde is voor zowel onze mensen als voor de werkplaats. Er worden heel mooie contacten gelegd en vriendschappen gemaakt”.

Dankzij TADA maken honderden kinderen elke zaterdag kennis met allerlei beroepen. Professionals uit uiteenlopende domeinen geven er les als vrijwilliger: journalisten, politie-agenten, kappers, koks, noem maar op. Hannes is scheikundig ingenieur en niet aan zijn proefstuk toe.

“Ik vind het geweldig hoe nieuwsgierig de kinderen zijn. Ze willen veel weten en willen zelf dingen uittesten. Ze zijn meer uitgesproken, wat stouter, dan kinderen uit provincieschooltjes. Daar haal ik het meeste voldoening uit. Ik vind het belangrijk om voeling te hebben met de leefwereld en de thuissituatie van deze kinderen. Zij kampen vaak met grote moeilijkheden. Het is makkelijk om van op afstand een idee te hebben over pakweg Molenbeek, gebaseerd op krasse uitspraken in de media. Intussen ken ik Molenbeek en weet ik beter waarover ik praat dan mensen die hier nooit een voet gezet hebben. Ik vind het tof om een klein steentje bij te dragen.”

Herkennen van competenties

Iemand doet vrijwilligerswerk omdat hij het graag doet, omdat hij er waardering voor krijgt, omdat het een bron van voldoening en zelfvertrouwen is. Bovendien is het een goede manier om ervaring op te doen.

‘Aandacht hebben voor de competenties van je vrijwilligers verhoogt de kwaliteit van je werking.’

Wie vrijwilligerswerk doet ...

- toont aan dat hij geëngageerd is, iets nuttig doet en zich inzet zonder eigenbelang.
- breidt zijn persoonlijk netwerk uit.
- leert functioneren binnen een organisatiestructuur.
- leert omgaan met gebruiken, gewoonten en collega's.
- ontmoet mensen die hij anders nooit zou tegenkomen, ook mensen met invloed.
- doet soms praktijkervaring op die nuttig is voor bepaalde studies of jobs.

Als organisatie heb je er baat bij om stil te staan bij de competenties van je vrijwilligers.

- Bij de werving ga je op zoek naar de juiste taak voor de juiste persoon.
- Je kan je organisatie promoten als een goede plek om jezelf te ontplooien.
- Een vrijwilliger die gewaardeerd wordt om wat hij kan en wie hij is, groeit vaak uit tot een trouwe medewerker.
- Je kan je klanten tonen dat je competente vrijwilligers in huis hebt.

Ook de vrijwilligers zelf hebben er baat bij om te weten waar ze goed of minder goed in zijn. Je kan hen daarbij helpen door vragen te stellen zoals ‘wat kan ik’, ‘waar ben ik goed in’, ‘wat heb ik geleerd’, ‘hoe ben ik geëvolueerd’? Deze uitnodiging tot zelfreflectie helpt hen zich bewust te worden van hun eigen kwaliteiten. Het kan ook een stimulans zijn om zich verder te ontwikkelen of om bepaalde leerpunten of ambities aan te pakken.

Voor een vrijwilliger is het fijn dat iemand zijn of haar kwaliteiten benoemt. Dat kan tijdens een evaluatie, na een vorming, tijdens een kwaliteitsronde samen met andere vrijwilligers, of gewoon tijdens een informeel moment. Het is niet altijd gemakkelijk om je eigen competenties precies te verwoorden. Er samen over praten is een oefening in zelfkennis – het begin van de wijsheid. Wie positieve feedback krijgt, verwerft meer eigenwaarde. Iemand zijn competenties herkennen bevestigt hem in zijn engagement en is een stimulans om verder te groeien als persoon.

“We kijken met een positieve bril naar jongeren, met oog voor hun talenten, competenties en motieven. We stimuleren hen om zichzelf te (her) ontdekken en wat ze kennen en kunnen verder te ontwikkelen. Tijdens dit traject leren jongeren hun competenties herkennen en leren ze die ook te benoemen en toe te lichten.”

Katrien Ponsaerts
Jes vzw

Competenties **formeel** erkennen is **niet** eenvoudig

Wie naar school gaat of een opleiding volgt, krijgt op het einde een diploma of een attest. Competenties die in het vrijwilligerswerk verworven worden, kunnen ook erkend worden. Deze 'Erkenning van Verworven Competenties' of EVC-procedure brengt iemand zijn competenties in kaart, beoordeelt ze en erkent ze.

Een EVC-certificaat bewijst dat bepaalde competenties verworven zijn, zodat je een opleiding kan volgen, een verkorting studieduur kan aanvragen, of een bepaald beroep kan uitoefenen. EVC-procedures zijn echter redelijk zwaar. Je moet al heel gemotiveerd zijn om zo'n procedure te doorlopen. Dat is voor weinig mensen een optie.

Versillende organisaties in Europa, Brussel en Vlaanderen zochten een manier om de competenties van vrijwilligers in kaart te brengen, en ze te

bundelen en zichtbaar te maken in een handig portfolio. Zo lanceerde het steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk Socius in 2009 de **website Oscar**, samen met het toenmalige Steunpunt Jeugd. Deze website en databank stelde vrijwilligers in staat om de competenties die ze opbouwden in het jeugdwerk, het sociaal-cultureel werk, de amateurkunsten en de sector cultureel-erfgoed te delen met de rest van de wereld. Dat bleek echter niet zo eenvoudig als gedacht. De website werd in 2018 stopgezet wegens een tekort

aan middelen voor de ondersteuning, het onderhoud en de groei.

Datzelfde jaar namen de **VDAB** en het **Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk** een nieuw initiatief. Als eerste stap ondertekenden zij een samenwerkingsakkoord om de competenties van vrijwilligers te valoriseren. Zo krijgen de 750.000 vrijwilligers in Vlaanderen de kans om hun opgedane ervaring te vertalen in competenties, die toe te voegen aan hun cv/loopbaandossier van de VDAB en dat te laten valideren door hun contactpersoon van de organisatie. Zo kunnen ze daar gebruik van maken als een opstap naar werk of een verbreding van hun profiel in een veranderende loopbaan. Deze samenwerking besteedt extra aandacht aan doelgroepen zoals vluchtelingen, kwetsbare jongeren, ex-gedetineerden, werkzoekenden in armoede, langdurig zieken die terug de stap willen zetten naar de arbeidsmarkt, en burgers die zich willen heroriënteren in hun loopbaan.

“Vrijwilligers versterken vooral hun zogenaamde soft skills zoals problemen oplossen of samenwerken. Het akkoord met de VDAB biedt heel wat kansen. Vrijwilligers kunnen de competenties die ze verwerven beter in kaart brengen en organisaties leren bewuster door een competentiebril naar vrijwilligerstaken kijken. Dat levert niet enkel de juiste vrijwilliger op de juiste plaats op, maar biedt ook perspectieven tot langdurige samenwerking en verdere persoonlijke ontwikkeling van de vrijwilliger.”

Eva Hambach
Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Competenties **informeel** erkennen is **wel** eenvoudig

Iedereen die met vrijwilligers werkt, kent na een tijdje zijn pappenheimers. Wanneer iemand ander vrijwilligerswerk zoekt, nieuwe studies wil aanvragen of ergens wil gaan solliciteren, kan het fijn zijn hem of haar een duwtje in de rug te geven.

Pols bij de kennismaking reeds naar de motivatie van je vrijwilliger. Zo weet je snel of je hem kan helpen door zijn competenties te erkennen. Bied zelf aan te helpen, wacht niet op hun vraag. Want niet iedereen denkt eraan, of durft het vragen.

“Youthpass is een Europees erkenningscertificaat voor Europese jongerenprojecten. Het certificaat bevestigt niet alleen de deelname, het helpt de deelnemers om tijdens het project stil te staan bij hun leerproces en zich bewust te worden van de leerresultaten die ze bereiken. Zo krijgt hun zelfvertrouwen een boost en kunnen ze de meerwaarde van het project gemakkelijker toelichten aan anderen. Handig wanneer ze zich kandidaat stellen voor een job, vrijwilligerswerk of andere projecten.”

Kevin Verborgt
Jint vzw

- Schrijf een aanbevelingsbrief.
- Reik een getuigschrift of certificaat uit.
- Geef je contactgegevens, zodat de vrijwilliger die kan vermelden in zijn cv.
- Gebruik je netwerk om je vrijwilliger elders aan te bevelen.

Hoe ga je om met grenzen?

Vrijwilligers komen veel met andere mensen in contact: collega-vrijwilligers, leidinggevend, de mensen die ze verder helpen, klanten en cliënten, enzovoort. Telkens wordt appel op hen gedaan, en doen zij appel op anderen. Wie met vrijwilligers werkt, moet er attent voor zijn hoe die contacten verlopen. Hoe informeel en formeel gaan mensen met elkaar om? Respecteren ze hun eigen en andermans grenzen? Zijn er soms wrijvingen, machtsrelaties of ongewenste gedragingen?

'Als een grens overschreden wordt, voel je dat er iets niet klopt.'

In de omgang met andere mensen gelden regels. Voelt iets aan genaam aan, of eerder storend? Voel je je comfortabel, of heb je de neiging afstand te nemen? Reageer je terughoudend of eerder geïrriteerd wanneer iemand over je grens gaat? Je gevoel hangt vaak af van wie die persoon is, welk gedrag hij stelt, de context waarin het gebeurt, de vertrouwelijkheid die er al dan niet is.

Er spelen veel factoren. Grenzen geven aan wat iemand belangrijk vindt en waar anderen rekening mee moeten houden. Ze moeten gerespecteerd worden. Als een grens overschreden wordt, voel je dat er 'iets' niet klopt. Het zou erg handig zijn als anderen dat altijd zouden aanvoelen. Maar soms vergt het toch wat tijd om erachter te komen wat er precies niet klopt. Daarover met iemand praten, is vaak een hulp.

Voorkomen is beter dan genezen

Dat mensen over elkaars grenzen gaan, is een dagelijkse realiteit. Als organisatie moet je goed nadenken over mogelijke situaties die zich kunnen voordoen en helder formuleren waar welke grenzen liggen. Het is immers niet altijd voor iedereen even duidelijk wat kan en wat niet kan. Zeker wanneer vrijwilligers in een machtspositie staan tegenover de mensen die ze helpen, is dat zeer delicaat. Ouderen, kinderen, mensen met een beperking, vluchtelingen, enzovoort zijn vaak afhankelijk van hun vrijwilliger. Dan is het moeilijk om altijd de juiste grenzen te bewaken. Enkele voorbeelden illustreren dit.

- Wat doe je als iemand te familiair wordt? Of als iemand agressief wordt?
- Mag een vrijwilliger geld lenen aan iemand die hij helpt?
- Hoe vermijd je dat iemand altijd alle aandacht opeist in een groep?

- Mag de huiswerkbegeleider vriend worden op Facebook met een kind?
- Wat doe je als een dementerende de code van haar bankkaart geeft om geld af te halen?
- Mag een vrijwilliger zijn auto uitlenen?
- Wat doe je als een vrijwilliger zich verplicht voelt om steeds meer te doen?
- Is iemand die zich één uur per week inzet minder geëngageerd dan iemand die dat tien uur doet?

Heldere omgangsregels zijn een prettig houvast

Wat kan wel en wat niet? Daarover kan je van mening verschillen en elk verhaal is anders. Over sommige gedragingen kan je regels afspreken. Bijvoorbeeld dat je nooit alleen met een kind mag zijn (vier ogenbeleid) of dat vrijwilligers geen buitensporig contact mogen opnemen met de persoon die ze helpen. Soms moet je het per situatie en per persoon bekijken. Dat kan enkel als er onderling vertrouwen is over de toepassing van de afspraken. Als je streng bent voor de ene vrijwilliger en soepel voor de andere, wordt het moeilijk om regels te handhaven. Het is belangrijk dat je daar als organisatie samen met de vrijwilligers over nadent en op dezelfde lijn geraakt. Dan kan je elkaar er ook op aanspreken.

Praat over wat gewenst gedrag is en wat niet

Vrijwilligers hebben soms een heel persoonlijke band met iemand. Ze komen bij mensen thuis, bieden hulp in het dagelijks leven, zijn op de hoogte van famili-

ale, medische of financiële problemen, enzovoort. Dat zijn vaak heel vertrouwelijke zaken. Een vrijwilliger moet leren om daar discreet mee om te gaan, maar hij moet ook bij iemand terecht kunnen met zijn verhalen en emoties. Als organisatie moet je tegelijkertijd grenzen stellen en een luisterend oor bieden. Praten over omgangsregels komt daaraan tegemoet. Zo wordt voor iedereen duidelijk wat gewenst of niet-gewenst gedrag is. Het is belangrijk dat grenzen en omgangsregels een gewoon gespreksonderwerp is dat ter sprake komt tijdens de kennismaking,

'Je moet tegelijkertijd grenzen stellen en een luisterend oor bieden.'

groepsmomenten, interviews, individuele coaching-gesprekken, enzovoort. Laat ruimte om als verantwoordelijke niet meteen te weten 'hoe het moet', om samen op weg te gaan en al doende te leren.

Grenzen stellen is positief

Een belangrijke grens die altijd duidelijk moet zijn, is hoever het engagement van een vrijwilliger reikt. Wat zijn iemand zijn taken en verantwoordelijkheden en waar stopt het? Wat als dat na een tijd verandert? Vrijwilligers rollen vaak van het ene in het andere. Een gesprek over wat iemand wil of niet wil en wat zijn grenzen zijn, moet regelmatig opnieuw gevoerd worden. Als er

zich iets voordoet, vraag je vrijwilligers dan hoe zij zelf zouden reageren. Het antwoord is niet altijd eenduidig en zo toon je bereidheid om van hen te leren. Dat maakt 'je grenzen stellen' gemakkelijker bespreekbaar. Hoed je er als organisatie voor om mensen te overvragen, of om altijd op dezelfde mensen een beroep te doen. Vermijd dat mensen die nee denken zich verplicht voelen om ja te antwoorden. Bied je vrijwilligers altijd voldoende ruimte om aan te geven 'nu niet'. Geef zelf het goede voorbeeld.

Het is een leerproces

Het geheime ingrediënt van een vlotte vrijwilligerswerking is een goede verstandhouding, waar mensen aangenaam bij elkaar terecht kunnen. De keerzijde is dat mensen niet graag hun grenzen aangeven. Ze voelen zich snel schuldig, willen anderen niet kwetsen of teleurstellen, willen de organisatie niet in de steek laten. Terwijl nee zeggen tegen wat je niet echt wilt, gelijk staat aan ja zeggen tegen wat je echt wilt. Dat moeten mensen vaak leren. Als organisatie is het een aandachtspunt om vrijwilligers te steunen wanneer ze hun grenzen aangeven. Je kan hen ook helpen om dat goed te verwoorden: niet te bot, een beetje diplomatisch, vriendelijk maar vastberaden.

Dank aan Erika Rau, Vormingplus Citizenne en Adinda Taelman, Kwadraet voor de interviews ter voorbereiding van dit artikel.

15 tips voor wie succesvol aan de slag wil met vrijwilligers

Vrijwilligers komen, vrijwilligers gaan, maar jouw werking blijft bestaan. Als organisatie moet je hoe dan ook voldoende aandacht besteden aan je vrijwilligers. Is er veel verloop of heb je juist een trouwe schare aanhangers? Hoe trek je nieuwe vrijwilligers aan? Hoe zorg je ervoor dat ze tevreden zijn en zich blijven inzetten? Deze tips helpen je om na te denken over het vrijwilligersbeleid in jouw organisatie.

1 Vertrek van een duidelijke visie

Wat zijn de doelen van je organisatie? Hoe probeer je die te bereiken? En wat is de plaats van vrijwilligers daarin? Een duidelijke visie inspireert en geeft richting aan je werking. Vrijwilligers weten graag waar ze aan toe zijn en in welk soort organisatie ze terecht komen.

2 Wie zoekt, die vindt

Hoe vind je nieuwe vrijwilligers? Spreek mensen rechtstreeks aan. Nodig mensen uit om te komen proeven van je werking. Maak publiciteit, verspreid flyers, gebruik sociale media, zorg ervoor dat je op veel plaatsen aanwezig bent. Zoek het niet te ver: kijk rond in je buurt, vraag je vrijwilligers of zij iemand kennen, neem contact op met andere organisaties. Zij bereiken misschien mensen die jij als vrijwilliger kan rekruteren.

3 Maak aangenaam kennis

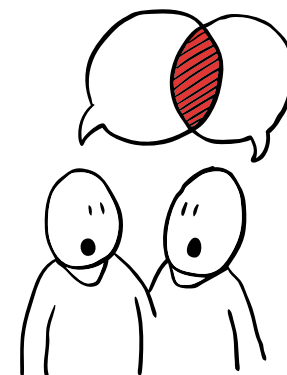
Je kan maar één keer een goede eerste indruk maken. Onthaal je nieuwe vrijwilligers met zorg. Neem de tijd om elkaar beter te leren kennen. Bekijk elkaars verwachtingen en mogelijkheden. Voor de vrijwilliger is alles nieuw: heet hem welkom, stel hem op zijn gemak, luister naar zijn vragen en stel er zelf. Zorg voor een warme introductie van de medewerkers, de andere vrijwilligers, de werking. Geef nieuwe vrijwilligers de tijd om zich in te werken. Pas als de liefde van twee kanten komt, werkt het.

4 De juiste persoon op de juiste plaats

Ga na wat iemand zijn mogelijkheden en interesses zijn. Geef uitleg bij de taken waar je vrijwilligers voor zoekt. Laat nieuwe kandidaten verschillende dingen proberen. Las een proefperiode in. Geef je vrijwilliger de tijd om de taak te vinden waar hij zich comfortabel bij voelt en de plek waar hij zich op zijn gemak voelt. Ga niet overhaast te werk en laat hem zelf kiezen. Elke nieuwe vrijwilliger moet passen in de organisatie, terwijl de taken moeten passen bij de persoon. Pas als deze twee voorwaarden vervuld zijn, heb je kans op succes.

5 Maak heldere afspraken

Zowel de organisatie als de vrijwilligers hebben rechten en plichten. Als organisatie ben je verplicht je vrijwilligers te informeren over het doel en het juridisch statuut van je organisatie, welke verzekering je

hebt afgesloten, of er een vergoeding is voor onkosten en welke vorm van geheimhouding geldt. Je moet kunnen bewijzen dat elke vrijwilliger al die informatie gekregen heeft. Je bent niet verplicht om dat op papier te zetten, maar het helpt wel om misverstanden te vermijden. Val je onder het Vlaams Decreet op Vrijwilligerswerk dan ben je wel verplicht om een schriftelijke overeenkomst af te sluiten.

6 Regel het werk goed

Omschrijf helder wat iemand zijn taak is. Zorg dat mensen weten wat ze moeten doen, dat ze het materiaal krijgen dat ze nodig hebben, dat de planning overzichtelijk is. Stel een uurrooster op, geef aan wie hij moet verwittigen bij afwezigheid, of er gratis koffie is of niet, hoe iemand zijn onkosten moeten indienen, enzovoort. Vermijd dat afspraken telkens veranderen, dat alles op het laatste nippertje moet, dat er telkens

opnieuw over hetzelfde vergaderd wordt. Spreek af hoe autonoom je vrijwilligers kunnen werken en voor welke zaken ze bij wie terecht kunnen. Bij grotere organisaties of evenementen is het nuttig een vrijwilligerscoördinator aan te stellen om alles goed op te volgen. Maak een mapje waar alles in staat maar overdonder de nieuwe vrijwilliger daar niet mee. Doseer. Leg alles goed uit en geef mensen rustig de tijd om alles te lezen. Niet alles moet de eerste dag rond zijn.

7 Schep een persoonlijke band

Vrijwilligers die hun werk graag doen, zijn blijvers. Als het samen plezierig werken is, steken mensen graag de handen uit de mouwen. Prettige werkomstandigheden en een goede sfeer zijn dan belangrijker dan de taak op zich. Zet mensen niet onder druk, overvraag hen niet, zorg voor genoeg zuurstof. Elke vrijwilliger is ook een individu met een eigen verhaal, individuele verwachtingen en verzuchtingen, een persoonlijke motivatie. Zorg ervoor dat elke vrijwilliger een goede band heeft met minstens één vaste medewerker. Dat persoonlijk contact maakt het wensband op te bouwen. Praat. Luister. Bel. Lach. Wees beschikbaar als dat nodig is. Wanneer vrijwilligers zich thuis voelen, blijven ze graag aan boord.

8 Maak het gezellig

Veel mensen doen vrijwilligerswerk om anderen te ontmoeten. Breng mensen regelmatig samen. Organiseer een gezellig moment, een stuk taart, een overleg, een infovergadering, een intervisie waar mensen hun verhaal kunnen doen. In groep kunnen mensen ervaringen uitwisselen, tips geven, elkaar steunen. Het versterkt hun verbondenheid met de organisatie. Af en toe een feestje houdt de sfeer erin. Vrijwilligers die hun eigen lokaaltje hebben om samen te komen, waar-deren dat heel erg.

9 Zorg voor passende begeleiding

Help je vrijwilligers om hun taken zo goed mogelijk uit te voeren. Leer het hen aan, doe het samen, koppel hen aan een ervaren vrijwilliger of aan een buddy. Onderhoud actief contact met iedereen. Vraag tussendoor regelmatig hoe het gaat. Organiseer werkoverleg. Voer individuele gesprekken om te luisteren en bij te sturen. Hou rekening met ieders persoonlijke drijfveren. Geef wat extra steun waar nodig. Hou er rekening mee dat interesses en motivaties veranderen. Breng dat tijdig ter sprake en evolueer mee. Zorg dat je aanspreekbaar bent.

10 Vorming werkt

Vrijwilligerswerk is ideaal om werkervaring op te doen. Naargelang de taak moet je een bepaalde kennis of vaardigheid hebben, een techniek leren, voldoende Nederlands kennen, apparaten kunnen bedienen. Mensen waarderen dat ze ondersteuning krijgen, dat ze bijleren, dat ze stappen vooruit kunnen zetten. Constructieve feedback is altijd leerrijk. Als

mensen hun taken beter kunnen uitvoeren, halen ze er ook meer voldoening uit. Het is een vorm van erkenning.

11 Vertrouw je vrijwilligers

Meer inspraak vergroot de betrokkenheid. Vraag je vrijwilligers hun mening, laat hen mee nadenken, maak gebruik van hun suggesties. Zij weten wat er leeft en hebben vaak goede tips. Hun feedback kan leerrijk zijn voor de organisatie. Het vergroot ook hun betrokkenheid. Wie het gevoel heeft dat zijn mening er toe doet, wordt een loyale medewerker en is vaak een visitekaartje voor de organisatie.

12 Een schouderklopje doet altijd deugd

Vrijwilligers moeten het vooral hebben van leuk werk, prettige werkomstandigheden, een goede sfeer en waardering voor hun inzet. Je taken uitvoeren vraagt toewijding. Dat iemand iets goed kan organiseren, lekker kookt, altijd op tijd is ... op den duur is dat normaal. Maar het is fijn als het opgemerkt wordt. Een compliment, een verjaardagskaartje, een kerstcadeautje, iemand in de bloemetjes zetten ... het is het gebaar dat telt. Wees attent voor wat er in het leven van je vrijwilligers gebeurt. Een betrokken vrijwilliger is een loyale vrijwilliger.

13 Bewaak de grenzen

Voorkomen is beter dan genezen. Vrijwilligers nemen soms teveel hooi op hun vork. Help hen om tijdig neen te zeggen. Leg omgangsregels vast. Vermijd dat kwetsbare groepen zoals ouderen, kinderen of personen met een beperking afhankelijk worden van dominante vrijwilligers. Daar is niemand bij gebaat. Maak grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar.

14 Werk samen om bijzondere doelgroepen een kans te geven

Wil je kansen geven aan mensen met een beperking, mensen van vreemde afkomst, kwetsbare ouderen of jongeren? Wil je mensen ruimte bieden om als vrijwilliger hun Nederlands te oefenen of werkervaring op te doen? Werk dan samen met organisaties die vertrouwd zijn met deze doelgroepen. Denk zorgvuldig na over de begeleiding. Investeer tijd.

15 Neem afscheid in stijl

Als mensen met een goed gevoel vertrekken, blijven zij ambassadeurs voor je organisatie. Vraag hen feedback: wat gaat goed in de organisatie en wat kan er beter? Willen zij na hun afscheid als vrijwilliger nog betrokken blijven? Hou ook regelmatig evaluatiegesprekken om te bespreken wat goed gaat en wat beter kan. Als het niet lukt en je iemand vraagt om te vertrekken, valt dat niet uit de lucht.

Evoluties in het vrijwilligerswerk

De samenleving verandert, ook het vrijwilligerswerk. Het Kenniscentrum WWZ volgt met belangstelling die evoluties, om zo goed mogelijk te kunnen inspelen op nieuwe tendensen. Enkel dan kan het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel zijn rol blijven spelen om vrijwilligers en organisaties adequaat te ondersteunen.

Nood aan onderzoek

De Koning Boudewijnstichting publiceerde in 2015 'Het vrijwilligerswerk in België. Kerncijfers', met veel statistische gegevens. Het blijft echter moeilijk om een volledig beeld te krijgen van de grote variatie aan vrijwilligerswerk in Brussel. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel houdt de vinger aan de pols en heeft veel contacten op het terrein. Maar hoe uitgebreid en gevarieerd die contacten ook zijn, het blijft fragmentarisch en vaak ad hoc. Het zou zinvol zijn om, samen met de overheid en onderzoeksinstituten, een groot-schalig onderzoek te doen naar vrijwilligerswerk in Brussel. Over hoeveel mensen gaat het en wat doen ze? Hoe evolueren grote vrijwilligersorganisaties? Wat met kleinschalige initiatieven, zelforganisaties of burgerinitiatieven? Om een toekomstgericht beleid te kunnen ontwikkelen, moet het terrein helder in kaart gebracht worden.

Vrijwillig betekent vrijwillig

Veel mensen kiezen voor vrijwilligerswerk als zinvolle tijdsbesteding of om ervaring op te doen. Al doende leert men immers. Zodra het een verplichte stage, een voorwaarde voor een uitkering, een activiteitsmaatregel of een min-of-meer verplichting wordt, is het geen vrijwilligerswerk meer. Deze tendens om andere doelen na te streven, gaat in tegen de essentie van het vrijwilligerswerk. Daarin staat de vrije keuze centraal, waarbij onderlinge verbondenheid de belangrijkste drijfveer is. De reden waarom vrijwilligers zich inzetten, mag nooit een externe verplichting worden.

Vrijwilligerswerk is gemeenschapsvorming

Individualisering van de samenleving, toename van eenzaamheid en armoede, stijgende sociale onzekerheid, verbrekking van sociale netwerken ... zeker in een superdiverse grootstad wordt het leven er niet altijd gemakkelijker op. Eén van de belangrijkste functies van vrijwilligerswerk is het sociale contact, de betrokkenheid van mensen bij elkaar, hun buurt en hun leefomgeving. Het vrijwilligerswerk wint steeds meer aan belang als motor voor sociale cohesie. Dat maatschappelijk draagvlak verbreden, vraagt structurele ondersteuning.

Kosten vergoeden

Vrijwilligers zetten zich niet in om er iets aan te verdienen, al is een kostenvergoeding vaak welkom. Anders blijft het vrijwilligerswerk niet toegankelijk voor iedereen. Het gaat dan niet om hoge bedragen of maximale vergoedingen, maar om beperkte bedragen die vermijden dat iemand zelf geld moet toeleggen om zich als vrijwilliger te engageren. Wie als organisatie het budget niet heeft om onkosten te vergoeden, kan ook een creatieve oplossing bedenken die geen geld kost. Biedt bijvoorbeeld een maaltijd aan of laat vrijwilligers gratis gebruik maken van je aanbod.

Bijklussen versus vrijwilligerswerk

Sinds juli 2018 kan je tot 6.130 euro op jaarbasis onbelast bijverdienen voor occasionele klussen bij medeburgers, bij een vereniging of via

deelplatformen. Hoe deze betalende diensten zich verhouden tot onbaatzuchtig vrijwilligerswerk, zal al doende moeten uitgeklaard worden. Zo verbindt de website Helper mensen die thuishulp zoeken voor dagelijkse klussen met hulpvaardige buurtbewoners die een centje willen bijverdienen. Terwijl bij Het BuurtPensioen wederzijdse burenhulp en sociaal contact centraal staan, zonder vergoeding. Vrijwillig engagement is niet te vatten in economische begrippen of financiële bedragen. Die 'onbetaalbaarheid' is net de kern van vrijwilligerswerk.

Vermaatschappelijking van de zorg vraagt extra inzet

Ook de vermaatschappelijking van de zorg zet deze discussie soms op scherp: leiden de accentverschuivingen van de overheid tot minder inzet van professionele hulp, zodat mensen zich noodgedwongen sneller

moeten engageren als mantelzorgverzorger of hulpvaardige buur? Kwaliteitsvolle zorg is altijd een samenspel van zelfzorg, professionele hulp en informele zorg door mantelzorgers en vrijwilligers. Hoeveel vrije keuze is er nog om zich al dan niet te engageren voor zijn zorgbehoevende naaste? Hoever gaat de verplichting tot participatie van burgers? Vermaatschappelijking vergt vooral een investering in goede samenwerking, waarbij alle betrokkenen van in het begin hun rol opnemen, zonder verantwoordelijkheden naar elkaar door te schuiven.

Specifieke doelgroepen vergen passende aanpak

Naast de 'traditionele' vrijwilligers dienen zich veel nieuwe doelgroepen aan. Daar moet je als organisatie op leren inspelen. Wie er bijvoorbeeld voor kiest om

personen met een beperking of mensen in armoede als vrijwilliger in te schakelen, moet daar een passende aanpak voor ontwikkelen. Vaak is vrijwilligerswerk nog een witte wereld, terwijl er veel plaats is voor etnisch-culturele diversiteit, en de vraag ernaar ook groeit. Eén op drie Brusselse jongeren doet vrijwilligerswerk, een prima leerschool voor sociaal engagement. Maar zonder sociale media wordt het moeilijk hen te bereiken. Als organisatie moet je je maatschappelijke antennes uitsteken om in te spelen op die nieuwe groepen en mogelijkheden, en om er al doende mee te leren omgaan.

Burgerinitiatieven een duw in de rug geven

Burgerinitiatieven, nieuwe collectieven, actiecomités of groepen mensen die spontaan de handen uit de mouwen steken, ontstaan

meestal als kritische reactie op een acuut probleem. Soms zijn het kortstondige initiatieven, anderen kiezen voor een toekomst als vereniging. In hun zoektocht om uit te groeien tot een volwaardig, langdurig burgerinitiatief, is de nodige ondersteuning zeker aangewezen.

Nood aan goed bestuur

Veel vzw's kampen met een tekort aan bestuurders. Ervaring leert dat die alsnog ouder worden, en dat opvolging vaak niet verzekerd is. Er zijn blijvende inspanningen nodig om mensen uit het bedrijfsleven aan te trekken in vzw's. Hun bestuurservaring komt daar goed van pas. Het is ook een uitdaging om vorming te bieden aan specifieke doelgroepen en kwetsbare mensen om een rol als bestuurder op te nemen.

Een passend vrijwilligersbeleid

Veel nieuwe initiatieven drijven op enthousiaste vrijwilligers. Continuïteit is niet altijd vanzelfsprekend. Eens een organisatie langer bestaat, groter wordt, zich richt tot kwetsbare groepen of doelen op langere termijn nastreeft, is een professionele omkadering nodig. Vrijwilligers hebben nood aan een duidelijk kader, vragen inspraak, ze worden ook alsnog mondiger. Ze vragen ondersteuning, hulp bij digitalisering, intervisie. Voor hun gratis inzet krijgen ze ook graag iets in ruil – waardering, een sociaal netwerk, zingeving, het gevoel aan iets groter bij te dragen. Overigens is de vrijwilliger vandaag anders dan die van gisteren. Waar mensen zich vroeger vaak jarenlang verbonden aan dezelfde vereniging, engageren zij zich nu liever ad hoc voor kortere klussen, meer afwisseling, tijdelijke inzet. Zo ontstaat er een evolutie van het ledenmanagement met vaste vrijwilligers voor vaste taken, naar taakmanagement met telkens nieuwe taken voor tijdelijke vrijwilligers. Verenigingen moeten met die verandering in aanpak leren omgaan. Hedendaags vrijwilligersmanagement vraagt een degelijke begeleiding, coaching en middelen.

5 weetjes over de vrijwilligerswetgeving

Wat is een vrijwilliger?

Ella, 18 jaar

"Ik organiseer samen met enkele vrienden en familieleden een benefietfuif voor mijn broer, die een nieuwe beenprothese nodig heeft. Moet ik dan rekening houden met de vrijwilligerswetgeving?"

Fantastisch wat je doet voor je broer! Maar jullie zijn geen vrijwilligers omdat de prothese van je broer betalen een persoonlijk doel is. Dat is anders dan bijvoorbeeld geld schenken aan een vzw. Een activiteit ten voordele van een familielid, en dus niet voor anderen of de maatschappij, is geen vrijwilligerswerk. Veel succes met je actie!

Mag iedereen vrijwilliger zijn?

Karim, 36 jaar

"Ik zou heel graag bij voetbalclub De Sjotters een handje helpen. Momenteel verblijf ik in een opvangcentrum als asielzoeker. Mag ik vrijwilliger worden?"

Als je een wettig verblijfsdocument hebt of recht op opvang, mag je zeker vrijwilliger worden. Krijg je hulp van Fedasil? Vergeet niet hen op de hoogte te brengen van je vrijwilligerswerk bij De Sjotters. Tous ensemble, tous ensemble, héy, héy, héy!

Wat is een vrijwilligersorganisatie?

Peter, 52 jaar

"Bij tante Greta in rusthuis Ter Loke kan ik helpen als vrijwilliger. Bij opa Guust in rusthuis Den Dijk kan dit niet. Het zijn toch allebei rusthuizen, hoe kan dit?"

Je tante en opa hebben het echt getroffen met jou. Om te weten of je als vrijwilliger in een rusthuis mag helpen, moet je weten welk soort organisatie dat is. Een organisatie zonder winstoogmerk (vzw) mag met vrijwilligers werken. Een organisatie mét winstoogmerk niet.

Zijn vrijwilligers goed verzekerd?

Shannon, 32 jaar

"Vrijwilligster Claire botste tijdens een fietstochtje pardoes op één van onze gasten van het onthaaltehuis. Ze kregen allebei medische zorgen. Wie moet die kosten en schade betalen?"

Dit is een ongeluk en niet opzettelijk. De organisatie is aansprakelijk voor de schade en de medische kosten die de vrijwilliger veroorzaakt bij de gast. Organisaties zijn niet verplicht persoonlijke ongevallen voor vrijwilligers te verzekeren, maar dit is wel aan te raden! Je kan ook gebruik maken van de gratis vrijwilligersverzekering.

Hoe moet ik een vrijwilliger vergoeden?

Abdinuur, 25 jaar

"Tijdens de Week van de Vrijwilliger verrassen wij in het buurthuis al onze vrijwilligers met een etentje. Zij krijgen van ons al een vaste kostenvergoeding. Mag dit er dan nog bij?"

Je mag af en toe je vrijwilligers extra verrassen met een cadeautje, dat is een blijk van waardering. Overdrijf er echter niet mee, anders ziet de fiscus dat als voordeel in natura. Complimentjes en schouderklopjes mogen uiteraard altijd!

Heb je nog vragen? Laat het ons weten!

Wij helpen je graag verder

Een overzicht van ons aanbod.

Voor organisaties

- Heb je een vacature voor vrijwilligers? Die kan je gratis plaatsen op www.vrijwilligerswerk.be. Wij promoten alle Brusselse vacatures op onze website en aan ons onthaal.
- Heb je een vraag over vrijwilligerswerk? Wij helpen je graag verder.
- Zoek je een vorming voor je organisatie? Onze vormingen zijn altijd concreet, gericht op de praktijk en helemaal Brussels.
- Heb je liever een persoonlijke begeleiding? Wij geven infosessies en vorming op maat, coaching en trajectbegeleiding. Wij gaan in op persoonlijke vragen en noden.
- Zoek je een handige methodiek om met je vrijwilligers aan de slag te gaan? Gebruik onze Talentescan of onze Toolbox Divers Vrijwilligerswerk.
- Wil je je vrijwilligers bedanken? Wij helpen je met onze shop vol leuke gadgets.
- Wil je een exclusieve promotie voor je werking? Wij zetten graag je vrijwilligers in de kijker.

Voor vrijwilligers

- Zoek je een interessante job als vrijwilliger? Die vind je bij honderden organisaties in Brussel op www.vrijwilligerswerk.be.
- Heb je hulp nodig in je zoektocht? Iedereen is welkom op ons onthaal in het Muntpunt, Munt 6, 1000 Brussel.
- Heb je vragen over wetten en regels in het vrijwilligerswerk? Lees ons gratis boekje.
- Zoek je af en toe een tijdelijke opdracht? Schrijf je in op onze vrijwilligerspool. Dan krijg je regelmatig een oproep voor een korte of dringende opdracht.
- Ben je op zoek naar iets bijzonders? Wij plaatsen bijzondere vacatures in de kijker, bieden tijdelijke opdrachten aan, wijzen de weg naar het buitenland en veel meer.

Voor doorverwijzers

- Wij helpen iedereen die op zoek is naar vrijwilligerswerk, ook mensen die langdurig werkloos zijn, psychosociale problemen hebben of niet zo goed Nederlands spreken. Vrijwilligerswerk kan een hulp zijn om werkervaring op te doen, zelfvertrouwen te krijgen of sociale contacten op te bouwen.
- Wij organiseren infosessies op maat voor je cliënten, met uitleg over vrijwilligerswerk en wat hen dat kan opleveren.
- Leerkrachten NT2 kunnen hun cursisten warm maken voor Oefenkansen Nederlands via vrijwilligerswerk. Samen met het Huis van het Nederlands werkten we handig lesmateriaal uit.

www.steunpuntvrijwilligerswerk.be

Interessante publicaties en links

De vrijwilligersmarkt anders bekeken

Wil je een vrijwilligersmarkt organiseren? In deze handleiding vind je een stappenplan en praktijkvoorbeelden om zelf aan de slag te gaan.

Boost je vrijwilligersbeleid

Met deze werkbundel werk je een nieuw vrijwilligersbeleid uit of evalueer je het huidige. Aan de hand van vragen geven we je stapsgewijs inspiratie en praktische aanknopingspunten.

Divers vrijwilligerswerk

Deze vijf mooie getuigenissen zijn een levendige oproep voor meer diversiteit in het vrijwilligerswerk.

Aan de Slag als Vrijwilliger Alles wat je moet weten

Wanneer ben je wel of geen vrijwilliger? Wat als je een uitkering krijgt? Moet je Belg zijn? Bij welke organisaties kan je terecht? Hoe zit dat met de verzekering of onkosten? Elke vrijwilliger zou dit gratis zakboekje over wetten en regels moeten hebben.

Voor wie verder wil zoeken of zich wil verdiepen in het vrijwilligersbeleid van zijn organisatie

- www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be
De Hoge Raad voor Vrijwilligers adviseert de overheid over alle aspecten van het vrijwilligerswerk en de rechten van vrijwilligers.
- www.vlaanderenvrijwilligt.be
Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw ondersteunt het vrijwilligerswerk in Vlaanderen.
- www.europeanvolunteercentre.org
Het European Volunteer Centre (CEV) ondersteunt het vrijwilligerswerk in Europa.
- www.levolontariat.be
La Plateforme Francophone du Volontariat (PFV) ondersteunt Franstalige vrijwilligersorganisaties in Brussel en Wallonië. Hier vind je Franstalige vrijwilligersvacatures.

STEUNPUNT VRIJWILLIGERSWERK BRUSSEL

- verzamelt en biedt informatie over vrijwilligerswerk in Brussel.
- brengt vrijwilligers en organisaties samen en steunt hen waar kan.
- gaat in op alle vragen en noden over vrijwilligerswerk.
- is een onderdeel van Kenniscentrum WWZ.

tel. 02 218 55 16

vrijwilligerswerk@kenniscentrumwwz.be

www.steunpuntvrijwilligerswerk.be

WELZIJN WONEN ZORG

- zet zich in voor een beter welzijn, vernieuwende woonvormen en toegankelijke zorg voor alle Brusselaars, met extra aandacht voor kwetsbare bewoners. Het vrijwilligerswerk krijgt hierin een bijzondere plaats.
- bouwt expertise op en stelt die ter beschikking van het werkveld en het beleid, stimuleert innovatie en projectontwikkeling, ondersteunt welzijnswerkers, initiatiefnemers en zorgvoorzieningen en investeert in de uitbouw van een toekomstgericht beleid.
- werkt steeds samen met of in opdracht van organisaties.
- stimuleert verbinding tussen doelgroepen en werkvormen, tussen sectoren en beleidsdomeinen, tussen Welzijn, Wonen en Zorg.

www.kenniscentrumwwz.be

Titel Vrijwilligerswerk in Brussel

Cahier 6, september 2018

Auteurs Barbara Fruyt, Sarah Eelen

Stefaan Vermeulen

Opmaak www.hetgeelpunt.be

Foto's

Tom Bruelemans

cover, portretten p. 6, 7, 9, 10
foto's p. 3, 8, 14, 25, 26, 31, 32, 33

m.m.v.

William Delvoe p. 6

Kunstenfestival SuperVliegSupermouche p. 7

Kind en Preventie p. 9

Brussel Onthaal vzw p. 10

Roeland Van Kerckhove *portret* p. 11

Vrienden van het Huizeke p. 11

Luc Lampaert p. 12

Diederik Boomputte p. 13

Elke Gutiérrez p. 16, 17, 21

Bart Dewaele p. 18

VGC-sportdienst p. 18

Luc Hilderson p. 19

Jan Vanbostraeten p. 20, 23

Koen Broos p. 21

Alexander Koch p. 22

Sofie Rycken p. 22

Druk

Mirto

Dit is een uitgave van

Kenniscentrum WWZ vzw

Lakensestraat 76 bus 2

1000 Brussel

tel. 02 414 15 85

v.u.

Herwig Teugels

D/2018/13.233/5

ISBN-NUMMER: 9789082826050

september 2018

- Met dank aan alle vrijwilligers en partners voor hun medewerking.
- Overname van de tekst is toegestaan, mits bronvermelding.

Met steun van

brussel

Vlaanderen
verbeelding werkt

Met vrijwilligers werken is een vak apart. Als organisatie is het niet altijd eenvoudig om de juiste vrijwilliger voor de geschikte taak te zoeken. Hoe vind je ze? Hoe motiveer je hen? Hoe zorg je ervoor dat ze blijven? Sinds het jaar 2000 ondersteunt het Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel zowel vrijwilligers als organisaties die met vrijwilligers werken.

In dit cahier delen meer dan 25 organisaties en geëngageerde vrijwilligers hun ervaringen, tonen hun boeiende praktijk, en bieden praktische tips, stimulerende suggesties en interessante reflecties. Vrijwilligerswerk is een uitgelezen manier om mensen kansen te bieden. Kansen om te groeien, om een taal te oefenen, om ervaring op te doen, om mensen te leren kennen, om zich in te zetten, om zich ergens thuis te voelen.

Nadenken over het vrijwilligersbeleid in je organisatie doe je niet alleen. Betrek er mensen bij uit alle geledingen: verantwoordelijken, bestuursleden, klanten of gebruikers, beroepskrachten en zoveel mogelijk vrijwilligers. Hou het thema warm in de organisatie – zo vermijd je dat goede intenties in de koelkast verdwijnen. Leer uit ervaring. Kijk over het muurtje. Probeer nieuwe dingen. En leer al doende, al is het met vallen en opstaan.

Elke organisatie is anders en heeft andere vragen, en elk antwoord is verschillend. Hopelijk biedt dit cahier voldoende inspiratie om je vrijwilligersbeleid nog beter uit te bouwen. Het komt sowieso je werking ten goede, want tevreden vrijwilligers zijn de beste ambassadeurs voor je organisatie!

Vlaanderen
verbeelding werkt

**STEUNPUNT
VRIJWILLIGERSWERK
BRUSSEL**

